

Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Årsredovisning 2015

**Konsumentkooperationens pensionsstiftelse
är en gemensam pensionsstiftelse för företag
och organisationer inom kooperationen och
folkrörelserna.**

Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Postadress: 106 60 Stockholm
Telefon: 0771-960 960
Huvudkontor: Östgötagatan 90
Kundservice: 020-485 485
Webbplats: folksam.se

Organisationsnummer 802001-8423

Viktiga begrepp

Pensionsstiftelse: En fristående juridisk person som en eller flera arbetsgivare (gemensam pensionsstiftelse) bildat för att trygga utfästelse om pension till arbetstagare eller arbetstagares efterlevande.

Pensionssskuld: Nuvärdet av arbetsgivarens pensionsåtaganden till sina anställda.

Pensionsfond (fack): En arbetsgivares andel i stiftelsens gemensamma förmögenhet. Vinster eller förluster i kapitalförvaltningen fördelas mellan arbetsgivarna i proportion till respektive pensionsfonds storlek.

Avsättning: Arbetsgivarens inbetalningar till sin pensionsfond i stiftelsen för att trygga pensionskulden.

Gottgörelse: Om pensionsfonden överstiger den beräknade pensionskulden uppstår ett överskott som arbetsgivaren kan använda till pensionskostnader för sina anställda.

Innehåll

Summering 2015	4
Styrelse	5
Förvaltningsberättelse.....	6
Resultaträkning.....	10
Balansräkning.....	10
Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer	11
Underskrifter	14
Revisionsberättelse	15

Summering 2015

Annette Tiljander

Annette Tiljander

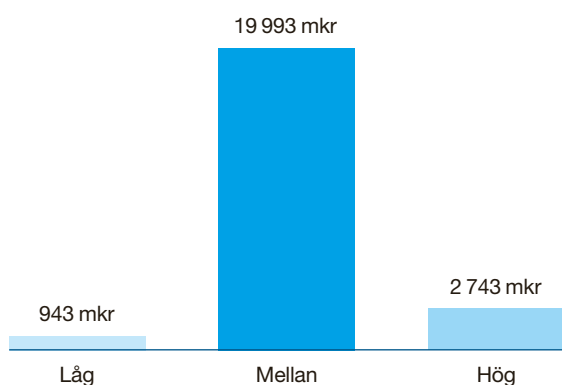
Vd, Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Konsumentkooperationens pensionsstiftelse är en gemensam pensionsstiftelse för 270 arbetsgivare inom kooperationen och folkrörelserna som bedriver olika verksamheter, både rörelsedrivande och ideella verksamheter. Arbetsgivarna tryggar utfästelser om förmånsbestämd ålderspension till tjänstemän enligt KTP-planen i Pensionsstiftelsen. Varje arbetsgivare har en egen pensionsfond som utgör arbetsgivarens andel av Pensionsstiftelsens totala förmögenhet som uppgår till ca 24 miljarder kronor.

Förvaltningsportföljer

Pensionsstiftelsens placeringstillgångar förvaltas i tre förvaltningsportföljer med olika sammansättning av tillgångsslagen och risknivå. Arbetsgivarna kan efter beslut i Pensionsstiftelsens styrelse placera sin pensionsfond i den förvaltningsportfölj som passar arbetsgivarens pensionsåtagande och verksamhet.

Placeringsstillgångarna fördelades vid årsskiftet 2015 mellan de olika förvaltningsportföljerna enligt nedan.

Avkastning 2015

De internationella finansmarknaderna har präglats av låga marknadsräntor till följd av sänkta styrräntor från centralbankerna och svag inflation. Oro för tillväxtproblem och ekonomisk kris i vissa länder i Europa och Kina har tillsammans med sänkt oljepris bidragit till låg inflation och fortsatt låga räntenivåer.

Utvecklingen på aktiemarknaderna med inledningsvis kraftigt stigande kurser avstannade under våren. Under resten av året var utvecklingen svagare men börserna hade vid utgången av året ändå stigit med ca 10 procent. Världsindex steg under året med 2 procent eller 7 procent i svenska kronor.

Utvecklingen för svenska fastigheter har under året varit god till följd av en stark efterfrågan på både bostäder och kommersiella fastigheter, vilket givit en mycket bra avkastning.

Avkastningen i de olika förvaltningsportföljerna har främst påverkats av att de har olika tillgångsfördelning. Aktier har i alla tre portföljerna haft en avkastning på cirka 6-9 procent medan räntebärande tillgångar i alla tre portföljerna haft en avkastning på cirka 1 procent. Fastigheter har avkastat 18,8 procent. Förvaltningsportfölj Hög fick den högsta avkastningen med 4,1 procent medan förvaltningsportfölj Mellan avkastade 4,0 procent och förvaltningsportfölj Låg 3,3 procent. Totalt uppgick avkastningen under 2015 till 945 miljoner kronor.

Den totala avkastningen i Pensionsstiftelsen under de senaste fem åren har i genomsnitt varit 6,6 procent och under de senaste 15 åren 4,9 procent.

Konsumentkooperationens pensionsstiftelse 2015

Antal anslutna arbetsgivare	270 st
Antal förmånsberättigade	76 333 st
Förvalt kapital	23 693 miljoner kr
Totalavkastning	945 miljoner kr
Utbetalda pensioner	982 miljoner kr
Förvaltningskostnader*	7,1 miljoner kr

*Avser endast Pensionsstiftelsens förvaltning. Kostnaden för kapitalförvaltningen är inte inräknad.

Styrelse 2015

Arbetsgivarrepresentanter

Jens Henriksson, ordförande
Kooperativa Förbundet/Folksam

Manfred Krieger
Kooperativa Förbundet

Annika Trydal
KFO

Jesper Neuhaus
KFO

Monica Sparman
AFO/LO

Styrelsen för Konsument- kooperationens pensionsstiftelse

Annette Tiljander
Verkställande direktör

Arbetstagarrepresentanter

Lasse Thörn, vice ordförande
LO

Linda Palmethofer
LO/Handels

Gunilla Dahmm
PTK/Unionen

Dan Wallberg
PTK

Anders Johansson
FTF

Arbetsgivarrepresentanter

Två av ledamöterna utses av Kooperativa Förbundet, två ledamöter utses av Arbetsgivarförbundet KFO och en ledamot utses av Arbetarrörelsens förhandlingsorganisation.

Styrelseledmötorna väljs för ett år. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt tillsätter verkställande direktör.

Arbetstagarrepresentanter

Två ledamöter utses av Landsorganisationen i Sverige, två ledamöter utses av förhandlings- och samverkansrådet PTK och en ledamot av FTF - facket för försäkring och finans.

Förvaltningsberättelse

Konsumentkooperationens pensionsstiftelse
Org. nr 802001-8423

Styrelsen och verkställande direktören för Konsumentkooperationens pensionsstiftelse (Pensionsstiftelsen) lämnar härmed årsredovisning för år 2015, Pensionsstiftelsens sjuttiotredje verksamhetsår.

Ändamål

Pensionsstiftelsen är en gemensam pensionsstiftelse för kooperativa och folkrörelseägda företag.

Pensionsstiftelsens ändamål är att trygga utfästelser om pension, som företagen på grund av föreskrift i allmän pensionsplan eller på annat sätt lämnat till sina anställda. Tillsynsmyndigheter för Pensionsstiftelsen är Länsstyrelsen i Stockholms län och Finansinspektionen. Verksamheten bedrivs med tillämpning av Lag (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. Vid utgången av år 2015 fanns 296 aktiva pensionsfonder (fack) med saldon i Pensionsstiftelsen, fördelade på 270 arbetsgivare. Antalet destinatarer uppgick till 76 333.

Väsentliga händelser

Pensionsstiftelsen har under 2015 förändrat den externa redovisningen av finansiella tillgångar och redovisar tillgångarnas marknadsvärde i enlighet med 4 kap 14a§ ÅRL och regelverket K3 enligt 12 kap ÅRL.

Koncernstruktur

Pensionsstiftelsen äger Konsumentkooperationens pensionsstiftelse Fastighet Stockholm AB som genom dotterbolag äger fem bostadsfastigheter i Stockholms län. Pensionsstiftelsen äger även 28,9 procent i Gyllenforsen Fastigheter KB och 50 procent i Gyllenforsen Förvaltning AB.

Koncernredovisning upprättas inte i enlighet med 7 kap 3 § ÅRL.

Ekonomisk översikt

Pensionsstiftelsens intäkter utgörs av avkastningen på placerings-tillgångarna. Kostnaderna består av förvaltningskostnader och avkastningsskatt.

Kapitalförvaltning

Pensionsstiftelsens kapital ska enligt Lag (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse med mera, placeras på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Vidare ska tillgångarna placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt.

Styrelsen har fastställt placeringsriktlinjer som styr Pensionsstiftelsens riskhantering. Riktlinjerna anger bland annat vilka tillgångsslag och instrument som är tillåtna och inom vilka gränser kapitalet i respektive portfölj, Lågrisk, Mellanrisk och Högrisk, kan fördelas mellan olika tillgångsslag. Riktlinjerna ger också ett ramverk för fördelningen mellan marknader, branscher och emittenter för respektive portfölj. Gränser finns också fastställda för ränterisker och valutakursrisker. Placeringar i aktier och räntebärande tillgångar följs regelbundet upp och utvärderas mot referensindex fastställda av verkställande direktören.

Pensionsstiftelsens tillgångar förvaltas av den gemensamma kapitalförvaltningen inom Folksam. Kapitalförvaltningen ansvarar för riskstyrning och uppföljning av samtliga placerings-tillgångar inklusive utlagda kapitalförvaltningsuppdrag. Förvaltningen av tillgångsslagen fastigheter och alternativa placeringar sker inom Folksam. En stor del av den löpande förvaltningen av aktier och räntebärande värdepapper sker hos Swedbank Robur Fonder AB och Swedbank Robur AB på uppdrag av Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Därutöver hanterar JP Morgan mottagna säkerheter för derivat.

Marknadsvärdet för Pensionsstiftelsens tillgångar uppgick per 31 december 2015 till 23 693 (23 946) miljoner kronor fördelat på nedanstående tillgångar. Totalavkastningen var 945 miljoner kr.

	Mkr
Räntebärande placeringar	14 061
Aktier	7 143
Alternativa placeringar	12
Fastigheter	2 365
Säkringsinstrument	34
Marknadsvärde placeringstillgångar (enligt totalavkastningstabeller)	23 693
Rörelsens kassabehållning (fördelat per portfölj)	75
Lånefordringar (ej fördelat per portfölj)	0,1
Övriga fordringar (ej fördelat per portfölj)	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15
Summa	23 693

Kostnaderna för kapitalförvaltningen uppgick under 2015 till 17,0 (20,0) miljoner kronor eller 0,07 (0,08) procent av det genomsnittligt förvaltade kapitalet i Pensionsstiftelsen.

Marknadsutveckling

De internationella finansmarknaderna har under 2015 i stor utsträckning styrts av den amerikanska centralbanken, FED. Den amerikanska tillväxten har sakta tagit fart under året och arbetsmarknaden har förbättrats. Frågan har varit när FED åter ska börja höja sin styrränta. I Europa har tillväxttakten varit ojämnt fördelad mellan länderna, men generellt inte alltför svag. För att få upp inflationen till en önskad nivå på 2 procent har den europeiska centralbanken, liksom den svenska Riksbanken genomfört ytterligare styrräntesänkningar och framför allt gjort omfattande stödköp av obligationer för att få ner även räntor på obligationer med längre löptid. I Sverige sänkte Riksbanken i februari för första gången styrräntan under noll, vilket följdes av två ytterligare sänkningar. Detta tillsammans med stödköp ledde till att räntenivåerna för korta obligationer etablerades väl under nollstrecket och även att längre obligationer under stor del av året handlats till negativ ränta.

Greklandskris tillsammans med oro för tillväxtproblem och obalanser i kinesisk ekonomi under sommaren fick effekter även på svenska bostads- och företagsobligationer. Skillnaden mellan svensk 5-årig statsobligationsränta och motsvarande bostadsobligationsränta steg till exempel under sommaren med cirka 0,3 procent. Denna "spreadökning" påverkades också av att Riksbanken stödköpte statsobligationer, men inte bostadsobligationer. Under resten av året minskade "spreaden" lite igen och var vid utgången av 2015 cirka 0,8 procent, mot 0,5 vid årets början.

Oljepriset sjönk under sommaren och hösten och hade vid slutet av året nått nivåer under 40 dollar. Detta leder till stora problem i vissa oljeproducerande länder, men har inte haft tydliga

positiva effekter i konsumentländernas tillväxt. Oljeprisfallet bidrar i stället till låg inflation och därmed till att såväl styrräntor som obligationsräntor i Europa och Sverige ligger kvar på rekordlåga nivåer.

Sett totalt över året har räntorna på statsobligationer med löptider på omkring 2 år sjunkit från omkring 0 procent till cirka minus 0,4 procent och för 5-åringar stigit från omkring 0,1 procent till cirka 0,3 procent.

Världens börser inledde året med kraftigt stigande kurser, understödda av främst sjunkande räntor i Europa och en försiktig återhämtningsoptimism i USA. Under resten av våren och sommaren tog en svagare period vid och i augusti, när bland annat Kinas tillväxtproblem kom i fokus, sjönk världens börser kraftigt på bred front. Efter viss återhämtning hade den svenska börsen vid årets slut totalt under året stigit med omkring 10 procent och världsindex stigit med 2 procent, eller 7 procent omräknat till svenska kronor.

Värdeutvecklingen på fastighetsmarknaden i Sverige var under 2015 mycket god och ännu något bättre för välbelägna fastigheter. Drivande för de kommersiella fastigheterna har varit både sänkta avkastningskrav och god utveckling på hyresnivåer. Efterfrågan på både bostäder och kommersiella fastigheter är mycket stark.

Avkastning

Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är respektive portföljs strategiska tillgångsfördelning. Den strategiska tillgångsfördelningen mellan aktier och räntebärande tillgångar avspeglar den risknivå som beslutats för respektive portfölj.

Lågrisk

Aktieexponeringen i Lågriskportföljen har varit cirka 10 procent under året. Andelen fastigheter har varit ca 9 procent av totala tillgångar. Andelen räntebärande placeringar har under året varit ca 80 procent. Durationen i räntebärande placeringar har under året varit omkring 4 år.

Totalavkastningen 2015 på Lågriskportföljens tillgångar blev 3,3 (8,3) procent, motsvarande 10 (29) miljoner kronor. Den huvudsakliga förklaringen till avkastningen är främst en god utveckling för fastigheter och aktier i kombination med mycket låga, men ändå något sjunkande, räntor.

Totalavkastningstabell	Ingående	Utgående	Total	Total	Total	Total	Total	Total
	marknads- värde, mkr 2015-01-01	marknads- värde, mkr 2015-12-31	avkastning 2015 Mkr	avkastning 2015 %	avkastning 2014 %	avkastning 2013 %	avkastning 2012 %	avkastning 2011 %
Räntebärande placeringar	297	743	1	0,9	8,7	-0,7	3,4	9,9
Aktier	42	94	2	8,1	20,9	22,4	14,3	-8,9
Alternativa placeringar	1	0	0	-0,3	2,4	5,0	-3,2	-7,5
Fastigheter	35	97	7	18,8	7,5	5,3	0,5	6,1
Säkringsinstrument	0	0	-0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Summa	375	933	10	3,3	8,3	2,4	4,2	7,6

I tabellen ovan ingår inte behållningen på Lågriskportföljens verksamhetskonto. Behållningen var 10 (14) miljoner kronor 2015-12-31.

Mellanrisk

Aktieexponeringen i Mellanriskportföljen har varit cirka 30 procent under året. Andelen fastigheter har varit ca 10 procent av totala tillgångar. Andelen räntebärande placeringar har under året varit ca 60 procent. Durationen i räntebärande placeringar har under året varit drygt 4 år.

Totalavkastningen 2015 på Mellanriskportföljens tillgångar blev 4,0 (11,0) procent, motsvarande 825 (2 151) miljoner kronor. Den huvudsakliga förklaringen till avkastningen är främst en god utveckling för aktier och fastigheter i kombination med mycket låga, men ändå något sjunkande, räntor.

Totalavkastningstabell	Ingående	Utgående	Total	Total	Total	Total	Total	Total
	marknads- värde, mkr 2015-01-01	marknads- värde, mkr 2015-12-31	avkastning 2015 Mkr	avkastning 2015 %	avkastning 2014 %	avkastning 2013 %	avkastning 2012 %	avkastning 2011 %
Räntebärande placeringar	12 340	12 165	120	1,0	8,7	-0,6	3,2	9,9
Aktier	6 707	5 746	433	6,6	22,1	24,4	13,8	-8,8
Alternativa placeringar	37	0	0	-3,4	2,6	n/a	n/a	-6,4
Fastigheter	1 801	2 012	331	18,8	7,5	5,3	0,5	6,1
Säkringsinstrument	-30	24	-58	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Summa	20 854	19 947	825	4,0	11,0	7,8	6,8	3,4

I tabellen ovan ingår inte behållningen på Mellanriskportföljens verksamhetskonto. Behållningen var 46 (23) miljoner kronor 2015-12-31.

Högrisk

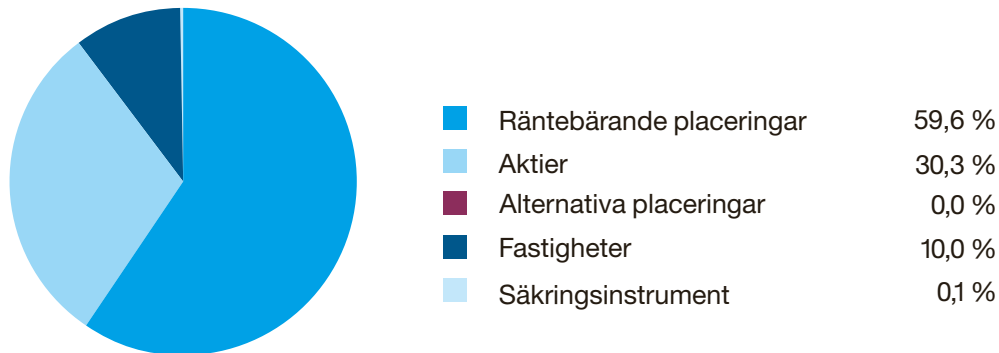
Aktieexponeringen i Högriskportföljen har varit cirka 50 procent under året. Andelen fastigheter har varit ca 9 procent av totala tillgångar. Andelen räntebärande placeringar har under året varit ca 40 procent. Durationen i räntebärande placeringar har under året varit ca 4 år.

Totalavkastningen 2015 på Högriskportföljens tillgångar blev 4,1 (12,0) procent, motsvarande 109 (244) miljoner kronor. Den huvudsakliga förklaringen till avkastningen är främst en god utveckling för aktier och fastigheter i kombination med mycket låga, men ändå något sjunkande, räntor.

Totalavkastningstabell	Ingående	Utgående	Total	Total	Total	Total	Total	Total
	marknads- värde, mkr 2015-01-01	marknads- värde, mkr 2015-12-31	avkastning 2015 Mkr	avkastning 2015 %	avkastning 2014 %	avkastning 2013 %	avkastning 2012 %	avkastning 2011 %
Räntebärande placeringar	1 054	1 153	11	1,1	8,7	-0,3	3,2	9,7
Aktier	1 388	1 304	85	6,3	21,9	25,2	14,9	-9,0
Alternativa placeringar	4	0	0	-0,2	2,5	5,0	-3,2	-7,5
Fastigheter	214	257	40	18,8	7,5	5,3	0,5	6,1
Säkringsinstrument	-17	10	-26	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Summa	2 643	2 724	109	4,1	12,0	12,9	9,5	-0,5

I tabellen ovan ingår inte behållningen på Högriskportföljens verksamhetskonto. Behållningen var 19 (16) miljoner kronor 2015-12-31.

Tillgångarnas fördelning per 31 december 2015

Förändring i pensionsfonder

För varje företag som är anslutet till Pensionsstiftelsen beräknas kontinuerligt kapitalvärdet av de pensionsutfästelser som företaget tryggar i Pensionsstiftelsen per 31 december respektive år. Pensionsfonden beräknas på företagets avsättningar till och gottgörelse ur Pensionsstiftelsen samt företagets andel i Pensionsstiftelsens resultat.

Förvaltningskostnader

Administrationen av arbetsgivarnas pensionsåtaganden sköts av Folksam Service AB. Pensionsstiftelsens verksamhet består av kapitalförvaltning och Pensionsstiftelsens förvaltning. Kostnaderna för förvaltningen uppgick 2015 till 7,1 (8,4) miljoner kronor och omfattar bland annat hantering av pensionsfonder, internrevision, risk och compliance samt årsbokslut och externrevision. Kostnaderna för kapitalförvaltningen redovisas ovan under Kapitalförvaltning.

Gottgörelse ur Pensionsstiftelsen

Arbetsgivarna har fått gottgörelse ur överskottet i sina pensionsfonder i Pensionsstiftelsen för utbetalda pensioner och inlösen i försäkring med 1 037 (1 048) miljoner kronor. Utöver pensionsutbetalningarna och inlösen i försäkring kan arbetsgivarna få gottgörelse för andra tjänstepensionskostnader och kostnader för allmän pension. Under året har företagen fått gottgörelse för sådana kostnader med sammanlagt 57 (243) miljoner kronor.

Angående Pensionsstiftelsens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2015	2014
Intäkter			
Resultat från värdepapper och fordringar	1	<u>1 914 627</u>	<u>1 027 466</u>
		1 914 627	1 027 466
Kostnader			
Förvaltningskostnader	2	<u>-7 118</u>	<u>-8 405</u>
Resultat		1 907 509	1 019 061
Skatt	3	<u>-62 590</u>	<u>-73 443</u>
Årets resultat		1 844 919	945 618

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2015	2014
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar i koncernföretag	4	300 298	300 298
Aktier och andelar i intressebolag	5	682 697	643 432
Lån till koncernföretag	6	<u>233 763</u>	<u>237 597</u>
Summa anläggningstillgångar		1 216 758	1 181 327
Omsättningstillgångar			
Placeringstillgångar			
Värdepappersinnehav	7	20 531 600	18 174 679
Lånefordringar	8	<u>133</u>	<u>210</u>
		20 531 733	18 174 889
Kortfristiga fordringar			
Skattefordringar		35 316	5 324
Övriga fordringar		302 419	216 182
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	<u>314 540</u>	<u>347 450</u>
		652 275	568 956
Kassa och bank		538 003	204 162
Summa omsättningstillgångar		<u>21 722 011</u>	<u>18 948 007</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		22 938 769	20 129 334
Eget kapital			
Företagens pensionsfonder	10	22 257 024	19 328 452
Kvarstående värdesäkringsmedel		<u>527 182</u>	<u>504 431</u>
		22 784 206	19 832 883
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		35 717	-
Kortfristiga skulder			
Övriga skulder		17 343	177 163
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	<u>101 503</u>	<u>119 288</u>
		118 846	296 451
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		22 938 769	20 129 334

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Belopp i tkr	Not	2015	2014
Ställda säkerheter	12	141 022	217 512
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i tkr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) samt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 ("K3").

Ändrade redovisningsprinciper 2015

Det är första året Konsumentkooperationens pensionsstiftelse tillämpar K3-regelverket och övergångsdatum till K3 har fastställts till den 1 januari 2015. Omräkning av föregående års siffror har inte gjorts i enlighet med ÅRL 3 kap 5§. Detta innebär en bristande jämförelse mellan åren. Pensionsstiftelsens tillämpade tidigare Årsredovisningslagen (ÅRL) samt Bokföringsnämndens allmänna råd.

Värderingsprinciper m.m.

Beräkning av realiserat och orealiserat resultat

För tillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar värderade till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. Tidigare redovisat orealiserat resultat vänds vid realisering.

Skatt

Pensionsstiftelsen är skattepliktig enligt lagen om avkastningsskatt. Underlag för beräkningen av avkastningsskatt utgörs av Pensionsstiftelsens marknadsvärderade tillgångar vid ingången av räkenskapsåret, reducerat med finansiella skulder.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt derivat. Bland skulder återfinns övriga skulder och skulder till kreditinstitut.

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier i koncern- och intresseföretag värderas till anskaffningsvärde. Lån till koncernföretag värderas till nominellt belopp.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Pensionsstiftelsen har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som inte är lånefordringar till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Pensionsstiftelsen

utvärderar löpande kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Lånefordringar och övriga fordringar

Lånefordringar redovisas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Övriga fordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta, d v s efter avdrag för osäkra fordringar.

Andra finansiella skulder

Övriga skulder och skulder till kreditinstitut värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Beräkning av verkligt värde

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Gottgörelser, inlösen samt företagens inbetalningar

Gottgörelse från Pensionsstiftelsen redovisas direkt mot eget kapital. Även företagens avsättningar och övriga inbetalningar, inlösen av pensionsrätter, ianspråktaga värdesäkringsmedel samt medel i garantifonden redovisas direkt mot eget kapital.

Förvaltningskostnader

Administrationn av arbetsgivarnas pensionsåtaganden hanteras av Folksam Service AB. Pensionsstiftelsens verksamhet består av kapitalförvaltningen och Pensionsstiftelsens förvaltning. Kostnaderna för förvaltningen under 2015 uppgick till 7,1 (8,4) miljoner kronor och omfattar bland annat hantering av pensionsfonder, internrevision, risk och compliance samt årsbokslut och externrevision. Kostnaderna för kapitalförvaltningen redovisas under Kapitalförvaltning.

Ersättning till styrelse och verkställande direktören framgår av not 13.

Not		2015	2014
Not 1	Resultat från värdepapper och fordringar		
	Ränteintäkter	366 209	419 683
	Utdelning på aktier och andelar	339 187	266 525
	LVP-anpassningar	-	93 021
	Orealiserat resultat	638 959	-
	Realisationsvinst räntebärande, netto	42 958	138 425
	Realisationsvinst aktier och andelar, netto	488 021	296 138
	Valutareultat valutatermin	70 627	-160 079
	Driftskostnader kapitalförvaltning	-16 896	-20 038
	Övriga kostnader	-14 438	-6 209
	Summa	1 914 627	1 027 466
Not 2	Förvaltningskostnader		
	Personalkostnader och styrelsearvode	-3 463	-3 302
	Revisionsarvode KPMG AB	-231	-356
	Revisionsuppdrag	-200	-212
	Andra uppdrag	-31	-144
	Köpta tjänster	-2 586	-3 682
	Administration	-1 324	-1 435
	Internrevision	-444	-535
	Risk och compliance	-326	-750
	Ekonomi	-243	-721
	Övriga tjänster	-249	-241
	Övriga kostnader	-838	-1 065
	Summa	-7 118	-8 405
Not 3	Skatt		
	Avkastningsskatt	-57 357	-70 392
	Utländsk källskatt	-5 233	-3 051
	Summa	-62 590	-73 443

Not 4 Aktier och andelar i koncernföretag	2015	2014
Bokfört värde vid årets början	300 298	300 298
Aktieägartillskott	–	–
Bokfört värde vid årets slut	300 298	300 298

Koncernföretag	Organisationsnummer	Antal	Anskaffningsvärde	Eget kapital
Konsumentkooperationens pensionstiftelse Fastighet Stockholm AB	556810-7097	1 000	300 298	469 280

Bedömt marknadsvärde

Geografisk marknad	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra¹⁾	Driftsöverskott²⁾	Direktavkastning³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde kr/kvm⁴⁾	Avkastningskrav⁵⁾
Svealand	Bostäder	26 017	14 877	2,0%	730 700	39 092	1,5–2,5 %

¹⁾ Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår

²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde

⁴⁾ Marknadsvärde per kvm lokalarea (exkl garage)

⁵⁾ Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav

Värderingsantaganden, genomsnitt

Inflationsantagande År 1	1,0 %
Kalkylränta restvärde	4,0 %
Direktavkastningskrav restvärde	2,1 %
Långsiktig vakansgrad	1,5 %
Drift & Underhållskostnader År 1	500 kr/kvm
Investeringar År 1	23 kr/kvm
Marknadshyra (vid noll vakans)	1 395 kr/kvm

Not 5 Aktier och andelar i intressebolag	2015	2014
Bokfört värde vid årets början	643 432	648 543
Återbetalning till ägarna	-57 800	-57 800
Resultatandel i Gyllenforsen Fastigheter KB	97 065	52 689
Bokfört värde vid årets slut	682 697	643 432

Intressebolag	Organisationsnummer	Antal	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Gyllenforsen Fastigheter KB	969640-2339	289 000	682 576	1 604 213
Gyllenforsen Förvaltning AB	556368-8745	1 000	121	121
Totalt Aktier och andelar i intressebolag			682 697	1 604 334

Not 6 Lån till koncernföretag	2015	2014
Bokfört värde vid årets början	237 597	233 763
Betalning av ränta på lån	-3 834	3 834
Lösen av lån genom aktieägartillskott	–	–
Summa	233 763	237 597

Not 7 Placeringstillgångar	2015	2014
Utländska marknadsnoterade aktier	4 177 798	2 995 746
Svenska marknadsnoterade aktier	2 860 618	2 222 579
Utländska onoterade aktier	56	–
Svenska onoterade aktier	–	–
Aktieterminer	1	–
Valuteterminer	33 937	–
Alternativa placeringar	92 359	27 432
Obligationer och andra värdepapper	13 366 831	12 928 922
Bokfört värde vid årets slut	20 531 600	18 174 679
Marknadsvärde vid årets slut	20 531 600	21 412 253

Not 8 Lånefordringar	2015	2014
Bokfört värde vid årets början	210	223
Reglerade fordringar	-77	-13
Bokfört värde vid årets slut	133	210

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2015	2014
Upplupna räntor	150 990	174 222
Sålda, ej likviderade värdepapper	148 088	156 455
Övriga fordringar	15 462	16 773
Summa	314 540	347 450

Not 10 Eget kapital

	Företagens pensionsfonder	Kvarstående värdesäkringsmedel	Kapitalpåverkande poster
Vid årets början	19 328 453	504 431	
Ny redovisningsprincip	3 234 383 ¹⁾		
Årets resultat			566 982
Uttag för utbetalda pensioner	-982 281 ²⁾		
Företagens gottgörelser för pensionskostnader	-112 082 ³⁾		
lansspråktagna värdesäkringsmedel		-64 ⁵⁾	
Företagens avsättningar	244 362 ⁴⁾	21	
- kapitalisering av löpande avkastning	544 189 ⁶⁾	22 794 ⁶⁾	-566 982
Vid årets slut	22 257 024 ⁷⁾	527 182 ⁸⁾	-
		2015	2014
1) Värdeförändring på grund av från redovisning bokfört värde till marknadsvärde		-3 234 383	-
Summa värdeförändring		-3 234 383	-
2) För företagets räkning har pensionsstiftelsen utbetalat pensioner			
- ålderspension		-853 132	-826 536
- pensionstillägg		-129 149	-136 972
Summa utbetalda pensioner		-982 281	-963 508
3) Ur företagets överskott i pensionsfonderna har företagen gottgjort sig för			
- andra pensionskostnader för sina anställda		-57 354	-243 117
- inlösen av pensionsrätt i försäkring		-54 728	-84 942
Summa gottgörelse		-112 082	-328 059
4) Företagens avsättningar			
- inbetalning för att täcka underskottet i pensionsfonden		38 813	28 457
- frivillig inbetalning		185 565	112 494
- avsättningar för att trygga gjorda pensionsutfästelser		19 984	18 792
Summa avsättningar		244 362	159 743
5) lansspråktagna värdesäkringsmedel			
- värdesäkringsavgift sjuk- och familjepension		-3	-12
- premie familjeskydd		-61	-75
-utbetalning pga byte av tryggandeform		-	-1
Summa		-64	-88
6) Efter att värdesäkringsfonden gottskrivits med ränta på 4,62 (11,37) procent har överskotten i sin helhet tillförs företagets pensionsfonder.			
7) Företagens pensionsfonder ska minst uppgå till pensionsreserven per 31 december. Vid beräkning av företagets pensionsreserv har tillämpats de grunder som fastställts av styrelsen för Konsumentkooperationens pensionsstiftelse på uppdrag av parterna för KTP-planen. Vid beräkningen av pensionsåtaganden per 2015-12-31 tillämpades en diskonteringsränta på 2,7 procent före avdrag för avkastningskatt och omkostnader. Pensionsreserven uppgår till 21 171 miljoner kr per 31 december 2015			
Vid beräkning av företagets överskott i pensionsfonden ska pensionsstiftelsens tillgångar enligt Lag (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. värderas utifrån ett bedömt verkligt värde på balansdagen. Detta värde uppgår till 23 693 miljoner kronor. Företagens överskott utgörs av detta värde minskat med pensionsreserven, kvarstående värdesäkringsmedel och finansiella skulder samt Pensionstiftelsens särskilda garantifond som uppgår till 35 miljoner kronor. Överskottet uppgår till 1 840 miljoner kronor.			
8) Kvarstående värdesäkringsmedel per avtalsområde			
KFO-PTK		338 155	
KFO-Handels		85 406	
AFO-Handels		67 614	
ABFF-Handels		5	
KFO-FTF/Handels/Akademikerförbunden		36 002	
Övrigt		-	
Summa		527 182	

Not 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2015	2014
Upplupna sociala avgifter	61	59
Semesterreserv	41	20
Köpta, ej likviderade värdepapper	95 000	109 723
Övrigt	6 401	9 486
Summa	101 503	119 288

Not 12 Ställda säkerheter	2015	2014
Pant för derivatinstrument	141 022	217 512
Summa	141 022	217 512

Not 13 Anställda och personalkostnader

Verkställande direktören och en medarbetare har under året varit anställda i Pensionsstiftelsen. Dessutom har 26 medarbetare som tillhör den gemensamma kapitalförvaltningen, alternativa placeringar och ansvarsfullt ägande inom Folksam varit tillikaanställda i Pensionsstiftelsen. Personalkostnaderna för dessa medarbetare ingår i kostnaden för kapitalförvaltningen under året.

Principer för ersättning till ledande befattningshavare

Till styrelsens ledamöter med undantag av styrelsens ordförande utgår arvoden och sammanträdesersättningar enligt styrelsens beslut. Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Ingen rörlig ersättning utgår.

2015					
Löner, ersättningar och övriga förmåner (tkr)	Grundlön/ arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner/ ersättningar	Pensionskostnader	Sociala kostnader
Styrelsens ordförande	–	–	–	–	–
Styrelseledamöter	318	–	–	–	100
Verkställande direktören	1 253	–	7	1 000	396
Övriga anställda	590	–	9	160	188
Summa	2 161	–	16	1 160	684

2014					
Löner, ersättningar och övriga förmåner (tkr)	Grundlön/ arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner/ ersättningar	Pensionskostnader	Sociala kostnader
Styrelsens ordförande	–	–	–	–	–
Styrelseledamöter	306	–	–	–	97
Verkställande direktören	1 254	–	7	528	396
Övriga anställda	577	–	7	103	183
Summa	2 137	–	14	631	676

Pension

Verkställande direktörens pensionsålder är 65 år. Pension utgår enligt gällande kollektivavtal.

Avgångsvederlag

Vid uppsägning från Pensionsstiftelsens sida är uppsägningstiden för verkställande direktören 12 månader.

Stockholm den 18 mars 2016

Manfred Krieger
Jesper Neuhaus
Annika Trydal
Monica Sparrman

Jens Henriksson
Ordförande

Lasse Thörn
Gunilla Dahmm
Linda Palmetzhofer
Dan Wallberg
Anders Johansson

Annette Tiljander
Verkställande direktör

Revisorspåteckning
Vår revisionsberättelse har lämnats den 18 mars 2016.

KPMG AB
Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse org.nr 802001-8423

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Konsumentkooperationens pensionsstiftelse för år 2015.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsd i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftelsen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per 2015-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Konsumentkooperationens pensionsstiftelse för år 2015.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt tryggandelagen och stadgarna.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om huruvida vi vid vår granskning funnit att någon styrelseledamot handlat i strid med tryggandelagen eller stadgarna. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om förvaltningen har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande. Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med tryggandelagen, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med tryggandelagen eller stadgarna.

Stockholm den 18 mars 2016

KPMG AB

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Postadress: 106 60 Stockholm Telefon: 0771-960 960
Huvudkontor: Östgötagatan 90 Kundservice: 020-485 485
Webbplats: folksam.se

